

UMĚLECKÉ ZPRÁVY II.

Josef Čapek: Osmero linolejí.

Dobré dílo (ve Staré Říši na Moravě) vydalo toto malé album téměř tajně a v nepatrném počtu výtisků, již nyní nelze je získati koupí — a přece práce této sbírky patří k nejlepším!

Linolea zobrazují nešťastného žárlivce, chudou ženu, žebračku — bytosti našeho světa, poznáváte je, ač zkrásněly. Soucitný umělec vidí kouzelnými brýlemi a osmkrát vám je dá. — Nyní zevnějšek nic nezakrývá, zřítte lidi v pravé jejich velikosti; naše cítění nevědomky již dávno shodné s novým uměním je získáno rozhodně.

(Obrazy, o nichž se praví, že jsou dělány věrně podle skutečnosti, zobrazují žebrácké hadry malebné, tvář a stařecké šediny upraví tak, aby byl na obraz pěkný a zajímavý pohled — je takové dílo pravdivé?)

Úprava Čapkova souboru je velmi sličná. Dobré dílo nakladatelství bylo by ještě lepší, kdyby vydávalo krásné publikace v dostatečném počtu a nedělalo z nich nedostupných kuriozit.

Jaroslav Štochl vystavuje u Rubeše obrazy, jež nemají znaku umění. Jde patrně o malíře zcela mladého, leč práce jeho je nevynalézavá a pohodlná. Podobizny školních modelů stále se vracejí, jsou malovány podle návodu, a co více — nedobře i ve smyslu řemeslné malby. Snad by diváka poutaly obrazy staveb, avšak jsou nesprávně pojaty, malíř zobrazil tyto rušné děje jako zátiší.

Kdyby byl Jaroslav Štochl počkal, až se vymaní z vlivu špatné školy, snad by jeho první výstava dopadla lépe.

František Kupka, nový profesor pražské Akademie umění (* roku 1871 v Dobrušce), jest jedním z nejlepších malířů

svojí generace. V Čechách se jeho umění valně nedařilo, uznala ho Paříž. Kupkova dokonalá kresba sdružená zpravidla s hlubokou myšlenkou, způsob jeho výrazu, útočnost, revoluční duch odlišily jej od vrstevníků a získaly si po tuhém boji uznání.

Největší rozruch způsobil Kupkův cyklus Peníze (L'Argent). V Čechách vyšlo před léty u čáslavského knihkupce Levého Kupkovo album; toto, jeho grafické listy, jež vydal B. Kočí, souborná výstava v Praze, v Kolíně, v Táboře, významání pařížské výstavy, vše způsobovalo prudký ohlas. Kupkův temperament s ledačím se srazil, vyvolal spory, upřímnou účast a obdiv.

Od počátku světové vojny Kupka — starý nepřítel rakouské říše — bojoval ve vojště za náš stát. Učitelský úřad je výrazem úcty a splátkou dluhu, jež Kupkovo umění znovu dobývá.